

KÖZMŰVELŐDÉS FELSŐFOKON

Régi adósságunkat törlesztjük a mostani lapszámmal, amely a közművelődési szakember-utánpótlás megteremtésének eredményeit és lehetséges irányait mutatja be.

Mint minden humánszolgáltatónak, így a közművelődési szakma fejlesztésének is alapja az elkötelezett, szakmailag felkészült, másokat támogatni tudó szakemberekből álló hálózat megteremtése. A közművelődés az a humán szolgáltató szakmai terület, amely a legtöbb és a legkülönfélébb társadalmi rétegekbe tartozó állampolgárral találkozik közösségi munkájában, rendezvényein, kiállításain, képzéseiben, tehetség gondozó programjain vagy felmenő rendszerű művészeti versenyein.

A közművelődés szakmai-módszertani háttérintézményének, a Nemzeti Művelődési Intézetnek kiemelt feladata, küldetésének része, hogy a művelődő közösségek támogatására minden magyarországi településen szakmai végzettséggel rendelkező közösség-szervező, közművelődési szakember dolgozzon. A közművelődési szakmafejlesztési munkánk eredményeként a szakterületünkön a muzeális intézményekről, nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 2017. évi módosítása és annak végrehajtási rendelete a következő 3-5 évben megnövekedett szakemberigényt generálnak, amelynek – reményeink szerint – egyre jelentősebb arányát a felsőoktatásból kikerülő szakemberek adják majd.

A jogszabály meghatározta a közművelődési intézmények vezetői és munkatársi körében a felsőfokú közművelődési végzettségű szakemberek minimális létszámát, amely elvárás ugyancsak hozzájárul a közművelődési szakemberképzés felsőoktatási képzésének szükségességéhez és megerősítéséhez.

Mindezek tudatában a Nemzeti Művelődési Intézet az elmúlt években meghatározó felsőoktatás-fejlesztési tevékenységet folytatott a hazai felsőoktatási intézményekkel történő együttműködésben. Az összehangolt fejlesztő tevékenység eredményeként, 2020-ban 644 fő közösség-szervezés alapszakos hallgató kezdhetette meg a tanulmányait a felsőoktatásban, közülük nappali tagozatos 480 fő, levelező tagozatos 164 fő. Az idei év jelentős emelkedést mutat a 2019-ben felvett 599 fő hallgatóhoz képest, ez a növekedés kiemelkedő eredmény, hiszen a felsőoktatási felvételizési hajlandóság 2020-ban visszaesett: 20.000 fővel kevesebben jelentkeztek a felsőoktatásba az egy évvel ezelőttihez képest.

A szakterület hálózati együttműködéseinek köszönhetően a kedvezőtlen fejlemény a szakterületünk első helyes jelentkezéseire és a felvettek számára sem volt hatással, sőt további eredmény, hogy a közösség-szervezés szak felvételi jelentkezési adatok alapján a bölcsész szakok közül továbbra is a harmadik helyet érte el a tavalyihoz hasonlóan.

A mesterszakokat érintően a kulturális mediáció mesterszakon 5 intézményben (Debreceni Egyetem, Miskolci Egyetem, Pécsi Tudományegyetem, Széchenyi István Egyetem, Szegedi Tudományegyetem) összesen 60 fő, 21 fő nappali tagozatos és 39 fő levelező tagozatos hallgató kezdhetette meg tanulmányait 2020 szeptemberétől. Ez az elmúlt évekkel összehasonlításban is jelentős szám, a 2017-es 25 fős, a 2018-as 49 fős, a 2019-es 44 fős létszámot is meghaladja.

A közösségi művelődés tanára osztatlan tanárszakra 4 intézménybe (Debreceni Egyetem, Eszterházy Károly Egyetem, Pécsi Tudományegyetem, Szegedi Tudomány-

egyetem) 24 fő, ebből 13 fő nappali tagozatos és 11 fő levelező tagozatos jelentkező nyert felvételt. Sajnálatos módon a tendencia, a tanárképző szakok iránti érdeklődés visszaesése, ennél a tanárszaknál is jelentősen tapasztalható. Bízunk benne, hogy a fentebb említett két területen megmarad továbbra is az aktivitás, mivel a közművelődési intézmények és részben a közösségi színterek szakmai utánpótlása a következő években is diplomás szakemberekkel biztosítható.

A Szín Közösségi Művelődés mostani tematikus számában a szakmafejlesztés speciális területe, a felsőoktatás-fejlesztés eredményeit foglaljuk össze. A lapszám olvasói bepillantást nyernek a felsőoktatási szakok történetébe, megismerhetik a Nemzeti Művelődési Intézet Szakmafejlesztési Igazgatósága által koordinált felsőoktatás-fejlesztési tevékenységet, olvashatnak a közösségszervezés szakos hallgatókra vonatkozó bemeneti kérdőíves felmérés eredményeiről, a felsőoktatási intézmények közösségszervezés szakkal kapcsolatos tapasztalatairól, továbbá az intézet megyei igazgatóságainak felsőoktatási együttműködéseiről.

Az elkövetkező öt év fejlesztései az eddigi eredmények megtartására, a felsőfokú képzések megszilárdítására, a Kárpát-medencei magyar felsőoktatási intézményekben a felsőfokú képzés alapjainak megteremtésére, a Kárpát-medencei és nemzetközi felsőoktatási és tudományos együttműködésekre irányulnak.

Ezt a szakmafejlesztő tevékenységet hálózatban a közművelődési szakemberképzés felsőfokú intézményeivel és tudományos kutatóival, valamint a közművelődési szakma egyre kiterjedtebb szakembergárdájával végezhetjük csak továbbra is sikeresen.

Ehhez a feladathoz kívánok jó munkát, sikeres együttműködések, érdeklődő és tetterre kész hallgatókat minden érintett felsőoktatási intézménynek és gyakorlati helyet biztosító partnerszervezetnek, akik oktatóként vagy a települések szakképzett, elhivatott szakembereként hivatásukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy a közösségi művelődés fiatal, szakmai ismeretekkel és gyakorlati tapasztalatokkal felvértezett szakemberekkel gazdagodjon.

Közösségépítés nincs aktív közösségek nélkül, hitében szilárd, kultúrájában gazdag, önazonosságában megingathatatlan nemzet pedig elképzelhetetlen elkötelezett kulturális szakemberek nélkül.

Závogyán Magdolna
ügyvezető